

SETKÁNÍ S KNIHOU

Šance pro Stelu

McCall Hoyleová

Metodiku zpracovala:

Mgr. et. Bc. Helena Daňková, ZŠ Hukvaldy

Konzultace:

Mgr. Kateřina Větrilová, ZŠ Hukvaldy

Věková kategorie:

6. – 9. ročník

Zaměření (cíl, obsah) lekce:

Práce s textem, pojmy

Vyučovací předměty:

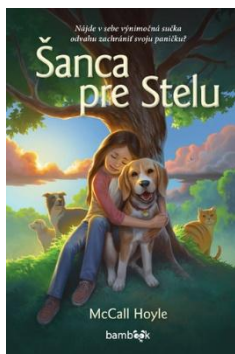
český jazyk a literatura

Bibliografie:

HOYLE, McCall. *Šance pro Stelu*. Překlad Eva Kadlecová. První vydání. Praha: Bambook, 2023. 183 stran. ISBN 978-80-271-3672-8.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Stručný obsah

Každý si zaslouží druhou šanci. Platí to i pro pejsky. Už od štěňátka cvičili mimořádnou fenku Stelu (bígl) k tomu, aby uměla odhalit nebezpečné chemikálie. Se svou psovodkou pomáhala zajišťovat lidem bezpečí. Při jedné rutinní prohlídce na letišti si ale Stela pachu výbušniny nevšimne. Děsivá exploze ji poznamená tak, že už nemůže pracovat jako služební pes. Když se jí ujme dívka jménem Emilia, fenka ví, že je to její poslední šance, aby předvedla své schopnosti. Jednou Stela ucítí z Emiliina těla zvláštní pach, který zesílí těsně předtím, než dívka dostane epileptický záchvat. Stelin nos si uvědomí souvislost. Jak má ale fenka příště varovat svou novou rodinu, aniž by v ní vzbudila dojem, že má jen další záchvat paniky? Musí překonat vlastní strach a všechny přesvědčit, že může znovu pracovat jako signální pes, který umí upozornit na skryté nebezpečí.

zdroj: <https://www.databazeknih.cz/knihy/sance-pro-stelu-516488>

O autorce

McCall Hoyleová je americká spisovatelka a pedagožka. Je autorkou knih pro děti a mládež. Pracuje jako učitelka a knihovnice na střední škole. S manželem, dětmi a spoustou domácích mazlíčků žije v podhůří North Georgia Mountains. Za zmínku stojí i její další knížky Millie a Jen Gus. Více informací najdete na stránkách autorky.

zdroj: <https://mccallhoyle.com/index.html>

Užitečné pro učitele angličtiny:

<https://www.youtube.com/watch?v=k00uu2fOo9s&t=26s>

Předpokládaná délka práce s knihou – záleží na vyučujícím, žáci by měli přečíst celou knížku. Společným čtením si mohou zpestřit konce vyučovacích hodin.

EVOKACE

Žáci si zopakují literární pojmy. Učitel jim rozdá pracovní list č. 1 s předepsanými pojmy, do kterého si zapisují své postřehy z četby, mohou pracovat ve skupinách.

1. Žáci si zopakují pojmy pro literární rozbor knížky Šance pro Stelu. (pro učitele i s řešením)

Téma a motiv

Téma: překonání strachu

Motiv: schopnosti pracovního psa, exploze, posttraumatická stresová porucha

Časoprostor

Čas: léto, 21. století

Prostor: město, horská ovčí farma, pastviny, les

Kompoziční výstavba

Chronologický postup (děj plyne za sebou, od nejstarších událostí po nejmladší, místy jsou do vyprávění vsunuty vzpomínky na psovodku Connie); 21 kapitol

Literární druh a žánr

Druh: epika

Žánr: povídka

Vypravěč

Předkládá čtenáři příběh v ich-formě, jde o jednu z postav, je to fena.

Postavy (V tomto bodě vytvořte s žáky myšlenkovou mapu.)

Hlavní: fenka Stela, její nová panička Emilia, psí trenérka Isabela, pes Fernando

Vedlejší: bývalá panička Diana, pracovníci útulku (Dr. Collins, Ava, Jake), pes Gus

Epizodické: soused Vern a jeho synovci

Fiktivní: bývalá psovodka Connie

Kladné: fenka Stela, její nová panička Emilia, psí trenérka Isabela, pes Fernando, pracovníci útulku (Dr. Collins, Ava, Jake), Dianin přítel

Neutrální: Diana, šerifka, pes Gus

Záporné: soused Vern a jeho synovci

Vyprávěcí způsoby

Přímá řeč
Polopřímá řeč
Nevlastní přímá řeč
Nepřímá řeč

Typy promluv

Pásmo vypravěče (promluva, kterou pronáší vypravěč ich-formou nebo er-formou).

Tropy a jazykové prostředky

V textu knížky lze najít mimo jiné tyto příklady přirovnání, personifikace a jazykových prostředků.¹

Přirovnání

...měkkou postel s dekami, které voněly jako ona (s. 7).
Na dno klece se jako sníh snášejí chomáčky bílé pěny (s. 8).
... já taju jako sněhová vločka (s. 15).
...ležím na ní jako mokrá deka (s. 28).
Voní jako psi – plno zdravých sportovně založených psů (s. 38).
Rozdělí se do dvou skupin, jako když voda obtéká kámen (s. 56).
Neměla by ležet na horké zemi bez hnutí jako kámen (s. 90).
Chová se teď jako štěně...(s. 110).
... a hnědé vlasy má rozprostřené kolem hlavy, jako by to byly sluneční paprsky (s. 134).
Stromy kolem mě se rozmazávají a splývají jako zlověstná hnědočerná oblaka (s. 135).
...strnu s ocasem schovaným mezi nohama jako vyděšené štěně (s. 137).
Jazyk mi visí na straně z tlamy jako suchý provaz (s. 146).
...tělo se mi vrtí a kroutí, jako by mi skočila za krk hyperaktivní veverka (s. 178).

Personifikace

...že si to bouřka rozmyslela (s. 9).
...nemůžu si pomoci, začnu naříkat (Stela) – (s. 32).
...na mě v noci dohlíží (Nando) – (s. 49).
Ve vouskách mě pošimrá mírný vánek... (s. 116).
Její slova se přese mě přelévají, uklidňují mě a hojí rány a škrábance... (s. 135).
Ledová voda mě štípe...(s. 136).
...oblohu s rachotem rozčísne první blesk (s. 137).
...svaly už volají po odpočinku (s. 146).

¹ HOYLE, McCall. *Šance pro Stelu*. Překlad Eva Kadlecová. První vydání. Praha: Bambook, 2023, s. 6 – 178.

..srdce mi poskočí nadšením (s. 147).

...čerstvý vzduch nás hladí po tvářích (s. 175).

Jazykové prostředky

V textu převládají slova spisovná; najdeme v něm i příklady odborných názvů (explozi – s. 7, traumatu – s. 21, konstrukce – s. 38, epilepsii – s. 90); také slova nespisovná („*Hned ráno se paní Smartový omluví a zejtra budou od rána až do soumraku sbírat v lese odpadky.*“ – s. 144); slova citově zabarvená (např. holčička – s. 6, pelíšku, polštářky na tlapkách – s. 8, sluníčko, cáry – s. 9, králíčky – s. 17, děvčátka, zlatíčko – s. 36, drobeček, dvířek – s. 50, místečka – s. 53, čokl – s. 84, cupitá, maličká – s. 89, miláčku, taštičky – s. 90, štěňátko – s. 108, kapsičku – s. 109, údolíčka – s. 113, kožíšek, pavučinka, pavouček – s. 115, větřík – s. 116, majáček – s. 147, obláčku – s. 178).

2. Pracovní list (pro učitele i s řešením)**Přiřaď jména postav k jejich charakteristikám (tabulku rozstříhej).**

1 Stela	2 Diana	3 Ava	4 Isabela	5 Emilia
6 Jake	7 Joe	8 Vern	9 Dr. Collins	10 Hunter
11 Connie	12 Fernando	13 Oskar	14 Gus	15 Lex
9 veterinář	1 hlavní postava	6 pracovník útulku	5 Isabelina dcera, poslední panička Stely	14 ovčácký pes
11 bývalá psovodka Stely	15 pátrací pes	12 pes Isabely	8 soused Isabely	3 pracovnice útulku
10 pátrací pes	7 Vernův synovec	2 bývalá panička Stely	13 Kocour	4 trenérka psů, maminka Emilie

UVĚDOMĚNÍ

1. Otázky k textu knížky

Čím je tento text zvláštní?

Vypráví ho pes.

Jak se na začátku příběhu fenka Stela projevuje? Viz s. 8.

Když zaznamená hlasité zvuky, bouřku, trpí samotou apod., zachvátí ji panika, zmocní se jí instinkt, hrabe, ryje čumákem do země, vyje, funí, slintá, srdce jí buší, tlapky si dělají, co chtějí, strach jí pevně svírá hrud', tuhne jí krk, stoupá teplota, vyplázne jazyk, zvedá tlapku a lomcuje klecí, trhá deky, podložku. Potřebuje měkký pelíšek, vyhrabat si bezpečnou noru, schovat se.

Jak Stela vysvětluje, co znamená ukončit trápení? Viz s. 24.

Sargovi (pes) ukončili po nehodě trápení tak, že jej uvedli do hlubokého spánku. Psi vůně se úplně změň. „Zůstane z vás jen vnějšek psa a už se neprobudíte. Nikdy. Potom vás dají do krabice.“²

Co v duchu Stela slibuje, aby veterinář neukončil její trápení? Viz s. 25.

Už nebude hrabat díry a cupovat podložky, nečapne si na koberci, ani nebude honit králíky a třeba začne i znovu pracovat na letišti, jen když jí Jake dá ještě jednu šanci být hodný pes.

Jaké hry Emilia se Stelou provozuje? Viz s. 73, 74.

Target – Stela se má čumákem dotknout kulaté gumové placky, kterou Emilia pokládá stále dál.

Pozor – Stela se má podívat Emilii do očí, za odměnu dostane kousek masa (tuto hru má nejraději).

Nesmíš – Stela musí předstírat, že ji nezajímá jídlo v ruce Emilie, a když dlouho předstírá, že si jídla nevšímá, dostane ho.

Fenka Stela se pokoušela učit mluvit? Ano, viz s. 107.

Jak Stela poznala, že u Emilie propukne epileptický záchvat? Začne z Emilie cítit silný zápach po octu. Viz s. 86, 173.

„Pokud něco pokládáš za nemožné, musíš to udělat.“³ **V jaké situaci si Stela vzpomene na tuto citaci z oblíbené knížky Connie?** Když se musí vrátit zpátky do žáru a musí najít svou paničku a odvést ji domů, viz s. 136.

Vrátí se Stela k práci na letišti? Ne.

Vyčítá si Stela smrt Connie? Ano, viz s. 32.

² HOYLE, McCall. *Šance pro Stelu*. Překlad Eva Kadlecová. První vydání. Praha: Bambook, 2023, s. 24.

³ Tamtéž, s. 136.

REFLEXE

1. Kvíz (pro učitele i s řešením)

Pomocí čísel a písmen přiřaď k otázkám správné odpovědi.

Co je to posttraumatická stresová porucha? (1) Reakce na traumatickou událost. (H)

Co posttraumatickou stresovou poruchu u Stely způsobilo? (2) Výbuch na letišti. (K)

Na jaký povel Stela při práci na letišti reagovala? (3) Hledej a označ. (D)

Co znamená povel hledej a označ? (4) Najít chemikálii a tlapkou označit místo. (M)

Jak cítí Stela Dianu? (5) Jako rostliny, džus, mýdlo, hlinu, trochu potu. (CH)

Jak cítí Stela Avu? (6) Jako koblihy, mléko a laskavost. (E)

Jak cítí Stela Jakea? (7) Jako hořká tmavá zrna, horkou vodu, kávu, kuře, šunku a steaky. (N)

Jak cítí Stela Dr. Collinse? (8) Páchne smutkem a úzkostí. (J)

Jak cítí Stela Isabelu? (9) Cítí z ní květiny, trávu, hlinu, zvířata, dítě, má příjemný dech, srdce jí tluče klidně. (B)

Jak cítí Stela Emilii? (10) Jako sušenky, slaninu, papír, lepenku, knihy, někdy ocet, slabou stopu kovu. (O)

Jak cítí Stela Verna? (11) Kysele jako staré maso, slabé stopy střelného prachu. (A)

Jak podle Stely ukončují trápení psům? (12) Uspí je a vloží do krabice. (F)

Kde má Stela u Isabely své místo? (13) Ve velké kleci ve stodole. (I)

Kde by chtěla mít Stela u Isabely své místo? (14) Vedle Emilie, v její posteli. (P)

Co přesvědčí Isabelu, aby Stelu přijala do domu jako domácího mazlíčka? (15) Stela pozná, kdy u Emilie propukne epileptický záchvat. (L)

Jak se jmenuje hra, kterou Emilia používá při tréninku se Stelou? (16) Pozor a target. (G)

Co znamená pojem agility? (17) Sport se psy. (C)

Správné řešení: 1H, 2K, 3D, 4M, 5CH, 6E, 7N, 8J, 9B, 10O, 11A, 12F, 13I, 14P 15L, 16G, 17C

Pracovní list ke knížce Šance pro Stelu (č. 1) – pro žáky

Téma a motiv

Téma:

Motiv:

Časoprostor

Čas:

Prostor:

Kompoziční výstavba

Literární druh a žánr

Druh:

Žánr:

Vypravěč

Postavy

Hlavní:

Vedlejší:

Epizodické:

Fiktivní:

Kladné:

Neutrální:

Záporné:

Vyprávěcí způsoby

Typy promluv

Tropy a jazykové prostředky

1. Přirovnání

2. Personifikace

Jazykové prostředky

odborné názvy:

slova nespisovná:

slova citově zabarvená:

Pracovní list ke knížce Šance pro Stelu (č. 2) – pro žáky**Přiřaď jména postav k jejich charakteristikám (tabulku rozstříhej).**

Stela	Diana	Ava	Isabela	Emilia
Jake	Joe	Vern	Dr. Collins	Hunter
Connie	Fernando	Oskar	Gus	Lex
veterinář	hlavní postava	pracovník útulku	Isabelina dcera, poslední panička Stely	ovčácký pes
bývalá psovodka Stely	pátrací pes	pes Isabely	soused Isabely	pracovnice útulku
pátrací pes	Vernův synovec	bývalá panička Stely	Kocour	psí trenérka, maminka Emilie

Pracovní list pro žáky: Otázky k textu knížky

Čím je tento text zvláštní?

Jak se na začátku příběhu fenka Stela projevuje?

Jak Stela vysvětluje, co znamená ukončit trápení?

Co v duchu Stela slibuje, aby veterinář neukončil její trápení?

Jaké hry Emilia se Stelou provozuje?

Fenka Stela se pokoušela učit mluvit?

Jak Stela poznala, že u Emilie propukne epileptický záchvat?

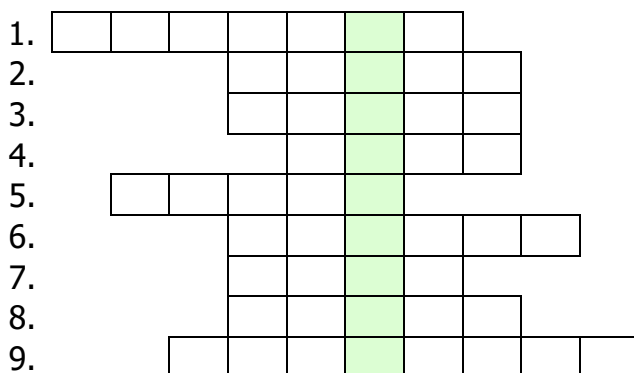
*„Pokud něco pokládáš za nemožné, musíš to udělat.“*⁴ V jaké situaci si Stela vzpomene na tuto citaci z oblíbené knížky Connie?

Vrátí se Stela k práci na letišti?

Vyčítá si Stela smrt Connie? Chce být hodný pes, domácí pes?

Který smysl považuje Stela za svůj nejsilnější?

⁴ HOYLE, McCall. *Šance pro Stelu*. Překlad Eva Kadlecová. První vydání. Praha: Bambook, 2023, s. 136.

Pracovní list pro žáky: Křížovka

1. Embryo
2. Oblečení používané hlavně po koupeli
3. Svazek listů
4. Tažné zařízení
5. Dioptrická pomůcka
6. Pokrývka hlavy
7. Stavba přes vodní tok
8. Držadlo dveří
9. Sport s míčem

Vyhledej na internetu, co znamenají pojmy:

Posttraumatická stresová porucha

Více na: <https://www.mz.cz/posttraumaticka-stresova-porucha/>

Agility

Více na: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Agility>

Služební pes

Více na https://cs.wikipedia.org/wiki/Slu%C5%BEBn%C3%AD_pes

Epilepsie

Více na: <http://www.epistop.cz/>

Pracovní list pro žáky: Kvíz

Pomocí čísel a písmen přiřaď k otázkám správné odpovědi.

Co je to posttraumatická stresová porucha? (1) Reakce na traumatickou událost. (H)

Co posttraumatickou stresovou poruchu u Stely způsobilo? (2) Sport se psy. (C)

Na jaký povel Stela při práci na letišti reagovala? (3) Pozor a target. (G)

Co znamená povel hledej a označ? (4) Najít chemikálii a tlapkou označit místo. (M)

Jak cítí Stela Dianu? (5) Jako sušenky, slaninu, papír, lepenku, knihy, někdy ocet, slabou stopu kovu. (O)

Jak cítí Stela Avu? (6) Cítí z ní květiny, trávu, hlínu, zvířata, dítě, má příjemný dech, srdce jí tlučte klidně. (B)

Jak cítí Stela Jakea? (7) Jako rostliny, džus, mýdlo, hlínu, trochu potu. (CH)

Jak cítí Stela Dr. Collinse? (8) Kysele jako staré maso, slabé stopy střelného prachu. (A)

Jak cítí Stela Isabelu? (9) Jako koblihy, mléko a laskavost. (E)

Jak cítí Stela Emilii? (10) Jako hořká tmavá zrna, horkou vodu, kávu, kuře, šunku a steaky. (N)

Jak cítí Stela Verna? (11) Páchne smutkem a úzkostí. (J)

Jak podle Stely ukončují trápení psům? (12) Uspí je a vloží do krabice. (F)

Kde má Stela u Isabely své místo? (13) Vedle Emilie, v její posteli. (P)

Kde by chtěla mít Stela u Isabely své místo? (14) Ve velké kleci ve stodole. (I)

Co přesvědčí Isabelu, aby Stelu přijala do domu jako domácího mazlíčka? (15) Stela pozná, kdy u Emilie propukne epileptický záchvat. (L)

Jak se jmenuje hra, kterou Emilia používá při tréninku se Stelou? (16) Hledej a označ. (D)

Co znamená pojem agility? (17) Výbuch na letišti. (K)

Správné řešení:

Tento materiál vznikl v rámci projektu Místní akční plán Frýdek-Místek IV a je veřejně dostupný pod otevřenou licencí Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0), která umožňuje jeho volné šíření a úpravy za podmínky uvedení autora a zachování stejné licence.